

Száz év múlva

HANGÉRIEN RIPABLIK

KÁCSOR ZSOLT

Ha száz év múlva egy kíváncsi médiatörténész szakdolgozatot akar írni abból, hogy a mai napon a magyar sajtó miképpen emlékezett meg a trianoni békediktátumról, akkor nem lesz könnyű dolga. De nem azért, mint ha a magyar közvélemény a békediktátum mélyen igazságtalan voltával ne értene egyet, hanem azért, mert a mai Magyarországon alig van igazi sajtó – az meg nem lesz túl érdekes száz év múlva (most sem az), hogy egy illiberális uraság kézből etetett udvarában miféle propagandát gyártanak.

De némileg meg szeretném könnyíteni annak a leendő kutatónak a dolgát, ezért azt üzenem neki 2120-ba: a szomorú centená-

rium alkalmából nem mindenkinek ment el az esze ebben az országban, és aki a történelmi Nagy-Magyarország visszaállításának ábrándjával hülyítette az övéit, az 2020-ban sem tudta, hogy miről beszél. A történelmi Nagy-Magyarország nem volt az a földi Kánaán, aminek képzelik és ma hazudják. Még a magyarság számára sem volt az, a nemzetiségekről nem is beszélve.

A történelmi Nagy-Magyarországról a trianoni békediktátumot megelőző néhány évtizedben magyarok százezrei emigráltak külföldre, amit a magyar politikai elit számító cinizmussal szemlélt: jobb is, ha az a sok százezer nincstelen paraszt elmegy innen, legalább nem fognak belepofázni az urak dolgába. Hogy mindezek dacára a magyar nép meg van győződve a trianoni békediktátum vérlázítóan igazságtalan voltáról? Persze,

a magyar társadalom számára ez nem kérdés. Hogy a békediktátum mélyen sértette és sérti a magyar nép önrendelkezéshez való jogát? A magyar közvéleményben ezt sem vonja kétségbe senki.

De született-e ma bármilyen termékenyítő gondolat abból a felismerésből, hogy a magyar társadalom ebben az egyetlen kérdésben, azaz Trianonnak a magyar nép számára igazságtalan voltában száz év óta mélységesen egyetért? 2120-ban az a bizonyos történész azt fogja kérdezni a múlt embereitől: mit tudtatok vele kezdeni, hogy ha Magyarországon létezett érzelmi nemzeti minimum, akkor az éppen Trianonnal volt kapcsolatos?

Talán tovább kellett volna menni az egyetértésnek ezen az útján, és nem hagyni, hogy a magyar szélsőjobboldal elfoglalja Versailles-t, bevegye magát a Trianon-palotába, és

Trianonról a magyar társadalom a jobboldal nyelvén gondolkodik és beszél

a falait – a hőbörgő nacionalizmus jegyében – kívülről-belülről kitépátzza a saját hazug plakátjaival. Nem kellett volna annyiban hagyni, hogy a magyar társadalom jelentős része magáévá tegye vagy legalábbis beletörődve elfogadja azt a szélsőjobboldal lázképet, hogy a dokumentumot a „zsidó Kun Béla” és a „vörös Károlyi” együtt fogalmazták – és ennél sokkal többet a magyar társadalom jelentős része nem is tud az egészből. Ennél már csak az fájdalmasabb, hogy nem is akar.

Trianonról a magyar társadalom a rendszerváltás előtt a hatalom nyelvén hallgatott, azóta pedig a jobboldal nyelvén gondolkodik és beszél. És 2120-ban, amikor az a leendő történész idáig jut az olvasásban, föl fogja tenni a kérdést: de mire mentetek vele, hogy mindezt tudtátok?

És milyen igaza lesz.